

יהדות באהבה

נכון לעכשיו

כיצד לבחור במנהיג הטוב

חז"ל מלמדים אותנו, מאופן מינויו של בצלאל בן אורי, כיצד יש למנות מנהיג על הציבור, ומה הן התכונות והמידות הרצויות למנהיג טוב, באומרים: "אין מעמידין פרנס (מנהיג) על הציבור אלא אם כן נמלכים (מתייעצים) בציבור שנאמר 'ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ד' בשם בצלאל' (שמות לה ל)". ובהמשך מפרטים חז"ל את השיחה שהתנהלה כביכול בין הקב"ה למשה: אמר לו הקב"ה למשה: הגון עליך בצלאל? אמר לו: ריבונו של עולם אם לפניך הגון לפני לא כל שכן. אמר לו: אף על פי כן לך אמור להם לישראל, הלך ואמר להם לישראל: הגון עליכם בצלאל? אמרו לו: משה רבינו אם לפני הקב"ה ולפניך הגון לפנינו לא כל שכן" (ברכות כה). הרב קוק זצ"ל בעין איה לומד מכאן שמנהיג טוב וראוי, צריך שיהיו לו שלוש תכונות עיקריות א. טוהר לב, אדם כללי שטובת האומה עומדת לנגד עיניו. ואת זה יודע רק הקב"ה בוחן כליות ולב. ב. חכם בעל תבונה שידוע להנהיג ולפרנס ציבור במצבים המורכבים של שלום ומלחמה, ואת זה יודע רק משה רבינו שהוא גדול החכמים. ג. אוהב על הציבור והעם, ויודע לדבר עם האומה.

נכון לעכשיו, אנו נמצאים לפני בחירות, ואכן המדינה זקוקה למנהיג א. אשר פועל למען כלל האומה, לבטחונה, לכלכלתה ולבריאותה ב. שהוא בעל כישורים של חכמה ותבונה להנהיג בעת שלום ומלחמה ג. שהוא מקובל ואהוב על ידי האומה. דורנו הוא דור התחיה הלאומית וקיבוץ הגלויות. אנו נמצאים בעיצומו של תהליך התחזקות המדינה כלכלית וצבאית, ואמנם זכינו שיש לנו מדינה חזקה. אך המשכו של תהליך התחיה הוא התחזקות חברתית ורוחנית, ככתוב בתורה "תולידנו קוממיות לארצנו" בשתי קומות, הקומה הפיזית והקומה הרוחנית. האתגר של המנהיגות שתיבחר הוא לחזק את רוח האומה ולאחד אותה. כידוע העץ מתאחד בשורשיו, כך גם האומה מתאחדת בשורשיה, דהיינו בחיבור ובשיבה למסורת היהודית באהבה, בדרכו של אהרון הכהן, אוהב שלום, רודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. ולא ירחק היום ונראה עין בעין כיצד מתקיימת ההבטחה של ה' יתברך שנתן לצפניה הנביא (ג, כ): "בעת ההיא אביא אתכם ובעת קבצי אתכם כי אתן אתכם לשם ולתהלה בכל עמי הארץ בשובי את שבותיכם לעיניכם אמר ד'".

בציפייה לישועה השלמה

דר. חנן ביאלי

2 חכמתו של בצלאל

// הרב **אורי טרבלסי**

ניקיון הבית והנפש לפסח

// הרב **חגי לונדין**

3

"וקראת לשבת עונג"

אורות הרב קוק // הרב **יורם אליהו**

שבת ממשנת הרצ"ה // הרב **דוד לנדאו**

4

עידן הסלפי

בשביל הנשמה // הרב **ליאור לביא**

5

הבאת שלום בעולם

סדרת גמרא באמונה // נתן **קוטלר**

6

כסף בנישואין

זוגיות // **אסתר אברהמי**

8

הלכות ערב פסח שחל בשבת

// הרב **שלמה אבינר**

מגלים עולם!

סיפורי קסם!

אסי ויהונתן בתלמוד הישראלי

ערוץ מאיר לילדים החדש!

פרסים וחידונים בכל שבוע!

כל יום תוכניות חדשות

לתרומות 02-6461328, באתר meirtv.com (מאובטח), בבנק הדואר ח-נ-3 16179-4 או בבנק המזרחי בנק 20 סניף 539 חשבון 128018

לפרסומים בעלון ובאתר: 026461302 - ההכנסות קודש למכון מאיר | תוכן המודעות באחריות המפרסם בלבד

המו"ל: **מכון מאיר** טל' 02-6511906 פקס 02-6514820 **אתר הבית** meirtv.com דוא"ל torah@meirtv.co.il

עיצוב גרפי: תהילה ברנשטיין **הפצה:** מקור ראשון 0528908518 | העלון מופץ ב-50,000 עותקים

הדלקת נרות	מוצאי שבת	יום-י
17:07	י-י	18:20
17:25	ת"א	18:22
17:17	חיפה	18:21

חכמתו של בצלאל

פרשת ויקהל מתארת את בניית המשכן וכליו. הגמרא בברכות¹ מספרת על דיון בין משה לבצלאל בשאלת הקדימות בין המשכן לכלים: "בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה לך אמור לבצלאל עשה לי משכן ארון וכלים, הלך משה והפך ואמר לו עשה ארון וכלים ומשכן. אמר לו - משה רבינו מנהגו של עולם אדם בונה בית ואחר כך מכניס לתוכו כלים, ואתה אומר עשה לי ארון וכלים ומשכן, כלים שאני עושה להיכן אכניסם? שמא כך אמר לך הקדוש ברוך הוא עשה משכן ארון וכלים? אמר לו שמא בצל אל היית וידעת".

משה מקבל את עמדת בצלאל ואכן העשייה בפועל הייתה קודם משכן ואחר כך כלים. בנוסף אומר משה לבצלאל שחוכמתו נובעת מכך שהיה בצלול של האל. ננסה לעמוד על משמעות חכמת הצל של בצלאל.

מהגמרא אפשר להבין שמשה הפך את הסדר ששמע מה'. אך המהר"ב² והרב קוק³ מבארים שמשה היה נאמן לנבואתו ולא הפך את הסדר. ה' ציווה דבר אחד, ומשה ובצלאל הבינו באופן שונה, כל אחד לפי תכונת נפשו המיוחדת. הכלים הם תכלית המשכן, בהם מבצעים את עבודת ה' שמביאה להשראת השכינה במשכן. לכן מצד החכמה ראוי להקדים את הכלים שהם העיקר וקודמים במעלה. נפשו של משה מיוחדת לחכמה השכלית לכן הוא הבין את דבר ה' כך שיש להקדים את הכלים. אך בצלאל היה ממונה על החכמה המעשית ובניין המשכן בפועל. ובמעשה צריך להתנהל כמנהגו של עולם, בית ואחר כך כלים. **היחס בין החכמה למעשה הוא כמו היחס בין השמש לצל.** השמש מקרינה אור וחום שמביאים ברכה לעולם. אך אם מביטים בה ישירות היא מסנוורת, ואם יושבים תחתיה היא יכולה לשרוף. הצל מאפשר לשמש להשפיע את אורה וחומה באופן טוב ומועיל בלי להזיק. בדומה לשמש גם החכמה האלוהית היא אור גדול, מלאה רצונות עליונים ומחשבות נישאות. אך אם היא תאיר על המציאות בשיא כוחה, המציאות תישבר כי לא יהיו לה כלים להכיל את האור. לכן צריך לעשות לחכמה האלוהית

1. נה.
2. גור אריה לח, כב.
3. עין איה ברכות ט, כח.
4. פרק י פסוק ב.
5. רש"י שם.

הרב חגי לונדן

ניקיון הבית והנפש לפסח

ב"מחבואות ובחורים" (ג) השבתה בפועל (על פי הלכות חמץ ומצה, ב); לבין תהליך התשובה הכולל: (א) ניקיון כללי בנפש (ב) וידוא פרטני של המעשים הפגומים (ג) השבתה בפועל של החטא מן הנפש (על פי מסילת ישרים ג). על מנת למנוע מן הבצק לתפוח ולהחמיץ ניתן לבצע שתי פעולות: (א) אפייה באש (ב) לישה בלתי פוסקת. בהתאם לכך מציין הרב קוק (הגדה של פסח) כי ישנן שתי שיטות היכולות למנוע את 'החמצת' המידות, בפרט בזמן הלוחץ של הכנת הבית לפסח: (א) לימוד תורה הנמשלת לאש (ב) 'לישה' מתמדת של מידות הנפש. את העצה הראשונה ניתן לתרגם לשפת המעשה על ידי קביעת לימוד משותף של כל בני הבית (או לפחות של בני הזוג) במהלך הימים הללו. למרות שהדבר נשמע פרדוכסלי, דווקא התוספת של כמה דקות לימוד יומי בתוך הלו"ז הצפוף יכולה לשחרר הרבה מן הלחצים המתרוצצים בבית. הזמן הקצר בו 'מרימים את הראש' מעל הטרדות הטכניות ומעמיקים יחד במהות חג הפסח ותהליך הניקיון - מסוגל לשנות המשך המאמר בעמוד 5

בשלושים הימים, ממוצאי פורים עד ליל הסדר, נכנסים בתים רבים בישראל 'לכוננות ספיגה': לחץ של ניקיונות, קניות ושאר הכנות לחג הפסח. לעיתים, דווקא תקופה זו, האמורה להביא להתקדמות רוחנית משותפת של כל בני הבית - עלולה לגרום למתחים וכעסים; במקום להגיע בליל הסדר לזבח משפחה מאוחדת - מגיעה משפחה 'מפורקת' בכל המשמעויות. מכיוון שכן, יש להתבונן כיצד לכלכל את הימים הללו בתבונה על מנת להגיע לחג פסח כשר וגם שמח.

במקביל לבית העובר תהליך של מירוק וניקיון, כך אמורה גם נפש האדם לעבור בימים הללו תהליך של תשובה

והיטהרות. ביסוד הכול צריכה לעמוד ההבנה כי חמץ הינו ביטוי של תפיחה מיותרת: גאווה, גסות חומרית ושאר מידות רעות; מובן מאליו כי תהליך השבתת החמץ הממשי שבבית יהיה שלם רק אם ילווה במקביל בתהליך השבתת החמץ שבלב. במקורות פנימיים רבים אף מצויה הקבלה בין תהליך ביעור החמץ אשר לגביו אנו עוברים שלשה שלבים: (א) ניקיון כללי של הבית (ב) בדיקת חמץ פרטנית

ההכנות לקראת שבת שמטרתה להעלות כל אדם מישראל לקדושתה, צריכות להיעשות על ידי כל אחד ואחד. חז”ל מספרים על גדולי האמוראים שהיו מתעסקים בעצמם במלאכות שבת לצורך הכנת האדם ליום השבת - אם ענקי רוח אלו לא מנעו מעצמם הכנה במלאכות ולא רק הכנות נפשיות, על אחת כמה וכמה אנו, שצריכים אנו ללמוד להכין עצמנו כראוי לשבת, אחרי הכנות אלו ייעשו כלי הנפש שלנו רוויים יותר לקליטת השפע והאור הרוחני של קדושת השבת המאירה ונוכל להגיע אל המעמד המרגש והמעדן של קבלת השבת.

אך גם בשבת עצמה נדרש האדם לפעול כדי להשיג את קדושת השבת וכך נפסק, ”סעודת שחרית קובעים מדרש לקרות בבגדיים ולדרוש בדברי אגדה” ובהנה מוסיף ”ובעלי בתים שאינם עוסקים בתורה בכל ימי השבוע יעסקו יותר בתורה בשבת” - רק מתוך העיסוק הזה וניצול נכון של השבת יזכה האדם לספוג מהשבת את אורה המיוחד.

ולכן מצוה האדם ”לזכור לקדשה בכל מיני קדושה, זכור יזכור מעמדה ומעמדו בה, מי קורא אותו אליה ואליה, ולשם מה היא נקראת זכור, כי השבת תחילה וראש לכל השמחות ויאמר... מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה” ולזמר לשמך עליון... כל תוכנו של המזמור הזה, תוכנה של השבת הוא כי שמחתה ה’ בפעלך - איש בער לא ידע” - אבל כל אדם מן הקטן ועד הגדול אשר דעתו אינה קלה עליו ידע ויבין שבת מהו, עולם של שבת מהו, ואדם של שבת מהו” (הרב בר שאול מן הבאר, פר’ בראשית).

במעשה בראשית כדי להמחיש לעיני כל שה’ אדון הבריאה ולא האדם” (שירת אומה לארצה למו”ר הרב עוזי קלכהיים זצ”ל עמ’ פז).

מִן הַר הַרְבֵּי קוֹק זצ”ל, כדרכו, מוסיף נדבך נוסף לעניינה של השבת וכך כותב הרב **”היחיד**

מתנער מחיי החול לפרקים קרובים בכל שבת, באה שבת באה מנוחה, מתחלת הנפש להשתחרר מכפליה הקשים... ומבקשת היא לה נתיבות עליונות והפצצים רוחניים כפי טבע מקורה” (הקדמה לשבת הארץ). מדברי הרב עולה **”שהשבת יוצרת את האפשרות לפיתוח הכוחות הגנויים באומה אשר נבלמו בימי החולין, ולא התפתחו עקב הלחץ המתמיד של חיי המעשה”**. המנוחה השלמה באה לידי ביטוי רק עם החיפוש אחר חיי קדושה של הדבקות בה’ וקיום מצוותיו, **”כך שמהותה המקורית ותוכנה העיקרי של השבת הם שאיפת קרבת אלוקים. הפסקה זו באה לשם נתינת רוח לשם התנערות ממהות החיים החיצונית ומאפשרת דבקות באלוים כפי הנתבע מן הנפש פנימה”** (שירת אומה לארצה).

כדי להגיע לכך נדרש האדם להכין עצמו לקראת השבת ואפילו העוסק בתורה נצטווה על כך, **”ויש לאדם למעט קצת בלימודו בערב שבת כדי שיכין צרכי שבת”** (הגה סימן רנא ס”ה). וביאר זאת באופן נפלא הרב דוד חי הכהן שליט”א בספרו **”מה ידידות מנוחתך”** (ספר המלווה את האדם הלכתי ואמוני מכןסת השבת ועד צאתה).

כדי להגיע לכך נדרש האדם להכין עצמו לקראת השבת ואפילו העוסק בתורה נצטווה על כך, **”ויש לאדם למעט קצת בלימודו בערב שבת כדי שיכין צרכי שבת”** (הגה סימן רנא ס”ה). וביאר זאת באופן נפלא הרב דוד חי הכהן שליט”א בספרו **”מה ידידות מנוחתך”** (ספר המלווה את האדם הלכתי ואמוני מכןסת השבת ועד צאתה).

לקראת הציווי של הקמת המשכן המופיע בפרשתנו מקדים הקב”ה ואומר **”ששה ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה להם קודש שבת שבתון לה”**, ואומר רש”י בשם חז”ל **”הקדים להם אזהרת השבת**

לציווי המשכן לומר שאינו דוחה את השבת”. מציווי זה עלול האדם לחשוב שכל עניינה של השבת אינו אלא ליצור יום מנוחה גרידא לפועלים עייפים או כיום של שחרור מכובד עול הפרנסה. ואכן גישה זו רווחת בקרב חלק גדול מהציבור אף אצל אנשים שהם ישרי דרך וטובי לב. בעיון מעמיק יותר אנו רואים שמטרת נעלות יותר יש בשמירת שבת. כך כתב בספר החינוך (מצוה ה לב) **”משרשי מצוה זו שנהיה פנויים מעסקינו לכבוד היום לקבוע בנפשותינו אמונת חידוש העולם שהיא חבל המושכת את כל יסודי הדת - כי כשישבתו בני אדם כולם ביום אחד בשבוע וישאל כל שואל מה עילת זאת המנוחה והיה המענה כי ששת ימים עשה ה’ את השמים ואת הארץ וכל אחד יתחזק מתוך כך באמונה האמתית”**. זאת ועוד, אנו אומרים בתפילה והקידוש **”ושמרו בני ישראל את השבת... ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם”** השבת מציינת את הברית שבין ה’ לישראל והיא שקולה כנגד כל מצוותיה של תורה. השבת משמשת כבסיס לאמונות היסוד של היהדות, חידוש הבריה, השגחה ושכר, ועוד, בשבת מעיד האדם מישראל על שלטונו של ה’ בבריאה. האדם חזל ליצור ולחדש

ממשנת הרצי”ה

הרב דוד לנדא

המקור הוא בקודש, וממנו נמשך ערך למלאכה ולפעילויות שבחול. הגדר של מלאכה מתברר בגמרא לגבי הגדרת מלאכות האסורות בשבת. **”הך דהוה במשכן חשיבא - קרי ליה אב. הך דלא הוי במשכן חשיבא - קרי לה תולדה”**. המקור למלאכה הוא במשכן, ומלאכה שלא היתה במשכן היא במדרגה שניה. ערך החול שבחיים נקבע על פי מקור הקודש, ערך מלאכה שבחולין נאמד לפי מלאכת הקודש. לכן מתוך **”ושמרו בני ישראל את השבת”** מתברר מתי יש מקום למלאכה ומתי אין מקום למלאכה. שבת היא הנשמה של ששת ימי המעשה⁸.

1. שמות ל”א ט”ז.
2. איוב ה’ ז’.
3. סנהדרין דף כ”ד עמ’ ב’.
4. סנהדרין דף נ”ח עמ’ ב’.
5. בראשית ב’ ג’.
6. אבות פרק ב’ משנה ב’.
7. בבא קמא דף ב’ עמ’ א’.
8. ע”פ שיחות הרצי”ה שמות עמ’ 386-8.

שבת

בישובו של עולם. לאדם מישראל זה מצב נורמלי, כי כך הוא מסודר מעצם יצירתו; מה שאין כן לגוי שלא צווה על כך, עבורו זהו חטא. הוא צריך לעסוק בשכלול ישובו של עולם, כמו שנאמר: **”אשר ברא אלהים לעשות”**⁵ - מצוה לעשות. אין הכוונה שהוא ממש חייב מיתה אלא שזהו דבר חמור ביותר. אבל כאשר הרמב”ם מביא דין זה להלכה, הוא מוסיף ששבת היא רק דוגמא לכל קביעה של מושג דתי הבאה מצדו של גוי. מקור שם שמים הוא בישראל, ואין לגויים לחדש לעצמם דת. קריאה בשם ד’ צריכה להיות מהמקור הנאמן והאמיתי, אחרת זו עבודה זרה.

השבת מביאה משקל ואיזון בערך עבודת האדם. הסדר הבריאה של חיי האדם הוא שיעסוק במלאכה ולא בבטלה. **”כל תורה שאין עמה מלאכה סופה בְּטִלָּה”**⁶. אבל - יחד עם חשיבותה של המלאכה - השבת שייכת לעצם נשמתם של ישראל והיא נשמת ששת ימי המעשה. במלאכה יש גם צד של קדושה מצד מה שהאדם יוצר, אבל

בפרשתנו, מתוך בירור הגישה לעבודה בבית הקדושה, מופיע בירור אלוקי על היחס לעבודה בחיים. מתברר באיזו מידה יש יחס חיובי לעבודה ובאיזו מידה יש יחס שלילי אליה: יש זמן של עשיית מלאכה ויש זמן של שלילת מלאכה. כבר בפרשיות ההכנה לעבודה במשכן, הוזכרה שלילת העבודה ביום השבת, כמו שנאמר: **”ושמרו בני ישראל את השבת”**¹, וכן בפרשיות של הקיום המעשי של העבודה, ויקהל-פקודי, מופיע עניין מנוחת השבת. כאן מתגלה הדרכת יוצר האדם ומחנך האדם, לגבי ערך המלאכה. **”אדם לעמל יולד”**². במסכת סנהדרין נמנים בין הפסולים לעדות **”המשחקים בקוביה”** מפני שיש בזה צד גזל, ויותר מזה מפני **”שאין עסוקין ביישובו של עולם”**³.

בגמרא מתברר ששבת מיוחדת לישראל, עד כדי כך ש”גוי ששבת - חייב מיתה”⁴. חילול שבת של ישראל מזעזע, כי השבת קשורה למהות עם ישראל. אבל גוי ששבת חייב מיתה, כי הוא אינו שייך לשבת. רש”י מפרש שהוא מפני שאינו עוסק

עידן הסלפי

"תכלה פרוטה מן הכיס". הרב מרגליות הסביר את דברי הגמרא כך - תכלה פרוטה - תכלה הפרטיות. על בסיס דבריו, הוסיף וחדש הרב אלישע זצ"ל: "תכלה", לא מלשון כילוי והיעדר אלא מלשון כלי; הפיכת הפרטי לכלי. עליית הפרטיות היא עובדה קיימת. מכל הסיבות שמנינו לעיל, שלא היו במינויים כאלה בדורות קודמים.

כיצד נוכל להפוך את הפרטי לכלי? רש"י מביא בפרשתנו מדרש מדהים על התרומה שהביאו נשות ישראל למשכן: "וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֶת כַּנּוֹת נְחֹשֶׁת בְּמִרְאֵת הַצִּבְאוֹת אֲשֶׁר צָבְאוּ פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד" (שמות לח, ח). וכך אומר רש"י בשם המדרש: "בנות ישראל היו בידן מראות שרואות בהן כשהן מתקשטות. ואף אותן לא עכבו מלהביא לנדבת המשכן. והיה מואס משה בהן מפני שעשויים ליצר הרע אמר לו הקב"ה: קבל כי אלו חביבין עלי מן הכל, שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים..."

המדרש היפהפה הזה מלמד על השימוש הנפלא שעשו בנות ישראל במראות ה'סלפי' שלהן. במקום לראות בהן את עצמן בלבד, הן ראו בהן גם את בני זוגן ואת תפקידן בעידוד רוחם ובהבטחת המשכיות עם ישראל באותו הדור. בכך, רתמו את ה'סלפי' למען מטרה נעלה יותר: להעמיד צבאות במצרים. להפוך את הפרטי והאישי ביותר לכלי עבור תכלית עליונה ומשמעותית יותר.

'מראות' הסלפי של דורנו מפותחות מאוד ויש להן שלל ביטויים והשתקפויות. אם נוכל להוריד מעט את מינון העיסוק בעצמנו דרך המבט בהן, ונפתח את המחשבה איך נוכל לראות דרכן גם אחרים: להשתמש בהן ברגישות לכאב הסובבים אותנו, לחבר ולאחד על ידן, להרים את הרוח, להעצים את האמונה והתקווה. אז נזכה וגם עלינו יאמר הקב"ה: "אלו חביבין עלי מן הכל".

סוד מדרש התולדות
יוסף ויהודה

כרך שמיני מסדרת שיחות הרב יהודה ליאון אשכנזי (מניט) - בה דן הרב זצ"ל במאפייני ובנסיונות הזהות היהודית-עברית המתחדשת, בתקופה של שיבת ציון ובבניית מחדש של הזהות הלאומית כזהות עברית.

עריכה ומקורות: חיים רוטנברג

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר **החדש**: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה ב'דני ספרים' רח' אבן ישראל 3 ירושלים

א. המהפכה הטכנולוגית; ב. התפרקותן של מסגרות השייכות והמחויבות. ג. עליית שיח הזכויות מול שיח החובות. ד. הרדיפה אחר האושר. ונרחיב על פי דבריו בקצרה על כל אחת מהסיבות:

א. המהפכה הטכנולוגית:

לדבריו, המהפכה הטכנולוגית הפכה את כולנו למכורים. "מכורים למסכים, מכורים לתשומת לב, פעילים כפייתיים ברשתות החברתיות, מבקשים אישור בלתי פוסק לקיומנו".

ב. התפרקותן של מסגרות השייכות והמחויבות: על פי התפיסות הרווחות כיום (תיאוריות הפירוק), כותב ענברי: "הלאומיות היא תודעה כוזבת; רק האני הפרטי הוא ממש, ולכן אין שום דבר אחר שראוי להתעסק בו".

ג. עליית שיח הזכויות מול שיח החובות

כאשר השיח ממוקד כולו בשאלה מה מגיע לי, תוך התעלמות גמורה מהשאלה מה נדרש ממני, האדם נתפס כצרכן, כלקוח של המדינה. "הוא מוחה על יוקר המחיה, אבל לא עולה על דעתו לשלם יותר מיסים כדי להשתתף במימון ההוצאות הציבוריות; ברור לו שהמדינה חייבת להחזיק צבא שיגן עליו, אבל מישור אחר, לא הוא, אמור לשרת בצבא הזה ולסכן את חייו למען הכלל".

ד. הרדיפה אחר האושר.

"אנשים הולכים כיום לסדנאות, קוראים ספרי הדרכה של מורים רוחניים, מתרגלים מדיטציות, צורכים ויטמינים ושאר גלולות וכמוסות שמבטיחות שיפור בכל תחום גופני או נפשי... כל זה משאיר מעט מאוד זמן למחשבה על אנשים אחרים".

מראות ה'סלפי'

חלק מן הסיבות שמנינו לעיל כמו מצביעות על כך שהמציאות הזאת כמעט נכפתה עלינו. אנו חיים בתקופה שבה המציאות האובייקטיבית כאילו מביאה עלינו את המצב הנפשי הנרקסיסטי. אלא שכמו שהיה מו"ח הרב אלישע זצ"ל מרבה להביא את פירושו של הרב ראובן מרגליות לדברי חז"ל במסכת סנהדרין (צז, א) על דור עקבתא דמשיחא שבו:

האם ניתן לבחון אגואיזם (בעברית - אנוכיות) בצורה מדעית? הראשונה שניסתה לעשות זאת באופן שיטתי היתה ג'ין טוונג', פרופסורית צעירה מאוניברסיטת סן דייגו בספר שפרסמה בשנת תשס"ו (2006). בספרה שנקרא 'דור האני: מדוע האמריקאים הצעירים כיום יותר בטוחים, אסרטיביים, תובעניים ואומללים מאי פעם', הוצג דיוקן של דור שעורר עניין ציבורי עצום בארה"ב ומחוצה לה.

כשנשאלה מדוע כינתה את ילידי ארבעים השנים האחרונות "דור האני" השיבה: "כי לימדו אותנו לשים את עצמנו לפני הכל. הקולנוע, הטלוויזיה ותוכניות הלימוד לימדו אותנו שאנחנו מיוחדים, והאמנו להם". הנתונים שהציגה במחקרה הראו שהצעירים כיום נוטים יותר מבעבר לחוש חשיבות עצמית מוגזמת ולפתח ציפיות מוגזמות בהתאם.

שלוש שנים לאחר מכן, פרסמה טוונג' יחד עם פרופסור קית קמפל מאוניברסיטת ג'ורג'יה ספר נוסף שעורר עניין רב והמשיך את המגמה של קודמו. שמו של הספר היה "מגפת הנרקסיזם: חיים בעידן המגיע לי". התוצאה המפתיעה של המחקר היתה ש-30 אחוזים מנשאלים המחקר התאימו להגדרות הקליניות של נרקסיסטים בהשוואה ל-15 אחוזים בלבד בשאלון דומה שהוצג כ-25 שנים קודם לכן. (למחקרים המלאים, ראו "דור ה-Y - כאילו אין מחר" עמ' 78-79).

כנף ארבעה נרקסיסטים

במאמר שכתב לפני כשנה וחצי ('אוטוביוגרפיה בעידן הנרקסיזם') כתב ד"ר אסף ענברי את הדברים הבאים: "אנחנו חיים בעידן הנרקסיסטי ביותר בתולדות האנושות. עידן הסלפי. עידן תוכניות הריאליטי, סרטוני היוטיוב והאינסטגרם, הבלוגים, הפוסטים, ה'ציוצים', ה'שיתופים'. האקסהיביציוניזם נהפך מפתולוגיה לנורמה, ואתו הציפייה המתמדת להכרה, לחיזוקים, ל'לייקים'. הנרקסיזם כבר אינו ייחודי לאנשים מסוימים, בעלי הפרעת אישיות נרקסיסטית; הוא נהפך לנחלת הכלל, ויש לזה כמה וכמה סיבות".

בתוך דבריו מונה ענברי ארבע סיבות מרכזיות:

סדרת 'גמרא באמונה' חלק ה'

נתן קוטלר

זה לזה. אך הרמב"ם סובר שהמוקדם מבין שניהם מועיל - אין צורך לחכות לביאת אליהו, אלא זה רק כמפלט אחרון שאינו מעכב, אם יודו לפני ביאתו זה כמובן עדיף.

סיכום שיטת הרמב"ם

לשיטתו של הרמב"ם, במקרים שבהם יש מחלוקת והכחשה, התפקיד של אליהו הוא מינימליסטי או אפילו סמלי - להביא שלום בעולם באופן כללי וממילא כל הבעיות הפרטיות תיפתרנה באופן עצמאי שבני האדם ישלימו ויודו זה לזה.

ישנה נקודה חשובה היוצאת מתוך שיטתו של הרמב"ם לפי ביאור הרב"ז והיא שבני האדם צריכים לפתור את מחלוקותיהם וסכסוכיהם בעצמם, הקב"ה אינו שולח שליחים לעשות זאת עבורם. ולכן, אליהו אינו מכריע בספקות שיש בהם מחלוקות והכחשה בין בני אדם. אם בני האדם לא הצליחו להגיע להסכמה ופשרה ביניהם, עליהם לחכות עד לעתיד לבוא שאז אליהו יגיע ויעשה שלום בעולם. גם בתקופה נשגבה זו לפי שיטת הרמב"ם אליהו גם לא מתערב באופן ישיר בסכסוכי בני האדם, אלא מביא שלום בעולם. עיקר העבודה היא תמיד אצל בני האדם עצמם ובחירתם החופשית.

לתגובות ולקבלת המאמר המלא: gemarabemunah@gmail.com
הציבור מוזמן לשיעור ייחודי המשלב למדנות ישיבתית עם עומק אמוני ושאלות קיומיות. השיעור מתקיים ב'זום' בימי רביעי בשעה 20:30 בע"ה. חפשו בנוגל: 'בית מדרש גמרא באמונה' (www.gemarabemunah.co.il).
להצטרפות לקבוצה השקטה סרקו את הברקוד:

המשך המאמר של הרב לונדין מעמוד 2 <

את כל האווירה וההכנה לחג נעשית באופן שונה לחלוטין. דבר נוסף, כאמור, הוא 'לישת' המידות. דווקא בימים אלו נדרשת ערנות יתר בעבודת המוסר: כעסים, מילים פוגעניות, חוסר סבלנות - כל אלה מרחפים כל העת באוויר ועלולים ל'החמיץ' את המאמצים האדירים המושקעים בחודש זה. 'לישת' המידות כוללת פרטים רבים, החל מדריכות נפשית כללית, יותר מאשר שאר ימות השנה; וכלה בתכנון נכון המסוגל למנוע חלק גדול מן המתחים בבית: הגדרת משימות ברורה, חלוקת מטלות, שיתוף של כל בני הבית באופן מושכל, סדר עדיפויות נכון של משימות ניקוי, אבחנה בין עיקר (חמץ) לטפל (אבק) וכו'. כך מגיעים באופן נכון לליל בדיקת חמץ ו'היוצא לנו מזה תוכחות מוסר גדול שיש לכל אדם לחשוב בלבו באמת בעת בדיקת חמץ וידע שהגיע העת בדיקת חמץ בפועל ממש. ולכן יכווין בלבו אז לבדוק כל המידות שלו אם יש בהם איזה חימוץ היינו איזה מדה רעה חס וחלילה. ובעת שריפת החמץ יכווין גם כן לבער ממנו את המידות הרעות מכל וכל... ומתחרט בלב שלם ובודק בחורים ובסדקים, בכל מקום שדרכו להכניס שם החמץ הוא שאור שבעיסה - תאוות החומר המגושם" (אוהב ישראל, ויצא).

מסכת בבא מציעא 'עד שיבא אליהו' (ב'): הבאת שלום בעולם

השאלה

בחלק מן המקרים שנאמר בהם בגמרא במפורש שצריך להניח את הממון שבספק "עד שיבא אליהו", הרמב"ם לא הזכיר את אליהו כלל, אלא השתמש בביטויים אחרים לחלוטין: בהלכות שאלה ופקדון (ה, ד) כתב לגבי פיקדון מנה שלישי: "והשאר יהיה מונח אצלו עד לעולם או עד שיודה האחד לחבירו". ובהלכות גזלה ואבדה (יג, ו) כתב לגבי שניים שנתנו סימני אבידה: "אלא תהיה מונחת עד שיודה האחד לחבירו או יעשו פשרה ביניהם".

מדוע לא הזכיר כאן הרמב"ם את ההוראה שנאמרה בגמרא "עד שיבא אליהו"? נציין שאין זה יכול להיות משום שהרמב"ם לא מכיר בהוראה זו שהרי כתבה במקומות אחרים (הל' גזלה ואבדה שם י; שם יב; מלוה ולוה טז, יא; מכירה כ, ב)!

אליהו לא מכריע כשיש מחלוקת והכחשה

הרב בצלאל זאב שפרן [להלן: הרב"ז] כתב בשו"ת שלו יסוד גדול שאליהו הנביא אינו מגיע להכריע בספקות ממוניים במקרים שבהם יש הכחשה ומחלוקת. אליהו מגיע רק כאשר ישנם ספקות אובייקטיביים שאינם מוטלים במחלוקת.

ולכן הרמב"ם לא הזכיר את אליהו בהלכות שאלה ופקדון (ה, ד) כי יש שם מחלוקת והכחשה בין שני המפקידים (וברור שאחד מהם משקר). ולכן הרמב"ם כתב שהפיקדון חייב להישאר מונח "עד לעולם או עד שיודה האחד לחבירו". והסבר זה שייך גם לגבי הלכות גזלה ואבדה (יג, ו) שיש מחלוקת והכחשה בין שני בני אדם הטוענים שהאבדה שייכת להם (גם כאן ברור שאחד מהם משקר). ולכן הרמב"ם כתב שהאבדה חייבת להישאר מונחת "עד שיודה האחד לחבירו או יעשו פשרה ביניהם".

אולם כאשר מדובר בספקות אובייקטיביים מצד האדם עצמו כגון המוצא אבדה שהכריז ולא באו הבעלים (הל' גזלה ואבדה שם י) וכגון מי שמצא שטר בין שטרותיו שאינו יודע מה טיבו (הל' מלוה ולוה שם) - כתב הרמב"ם בשניהם שיהיה מונח עד שיבא אליהו כי אין מחלוקת והכחשה בעניין. ובמקרים אלו אליהו יהיה נאמן אפילו כעד אחד לומר את האמת בספקות אלו.

אך אם כן, צריך לברר כיצד כלל זה מסתדר עם הלכות מכירה (ו, כ) ששם יש אמנם הכחשה ומחלוקת ובכל זאת הרמב"ם כותב "עד שיבא אליהו"? נראה שמקרה זה הינו מורכב ומיוחד ולכן הרמב"ם שילב בין סוגי ההוראות, ולכן מצד אחד כתב "עד שיבא אליהו", אך מצד שני גם כתב "ויהיו הדמים מונחים עד שיודו". אך עדיין צריך להבין את עומק העניין מדוע הזכיר הרמב"ם את אליהו? והרי אינו מכריע כשיש מחלוקת והכחשה!

אליהו מביא שלום בעולם

הרב"ז כותב שהרמב"ם הכריע לפי שיטת חכמים (המובאת בסוף עדיות) שאין אליהו הנביא בא אלא לעשות שלום בעולם (הל' מלכים י"ב, ב). ולכן לשיטתו אליהו אינו מכריע במחלוקות בין בני אדם בצורה ישירה, אלא הוא עושה שלום בעולם וממילא בני האדם ירגישו רצון פנימי להשלים זה עם זה ולהודות זה לזה. ולכן הרמב"ם הוסיף במקרה בהלכות מכירה (כ, ב) "עד שיודו או עד שיבא אליהו", זה היינו הך: ביאת אליהו לעולם מוציאה את הטוב שבבני האדם וגורמת להם להשלים ולהודות

כסף בנישואין (א') לע"נ אחי חיים יהושע בן יוסף ז"ל

האמון, יצר יחסים עכורים ביניהם. יצחק החל לחשוש מגירושין ולכן פתח גם חשבון בנק פרטי. ליצחק היה ברור שאם שרונה לא מאמינה בו, כנראה שזו גישתה וכנראה שהיא מסתירה ממנו ולכן אין לו אמון בה. נוצר מצב ששניהם אינם מאמינים זב"ז והחשדנות הייתה מרכז הוויתם. כתוצאה מכך, נוצר ביניהם ריחוק רגשי ואפילו ביטויי שנאה. הדרך לגירושין הייתה כבר סלולה. חוסר האמון הכלכלי, היה רק קצה הקרחון של חוסר אמון עצמי בסיסי, כך שנדרש זמן טיפולי אישי ארוך, כדי להגיע לאמון אצל שרונה. אצל יצחק נוצרה פגיעה בכבוד העצמי והוא לא היה מוכן ליחס חיובי מינימאלי כלפיה וגם לא להראות לה את חשבון הבנק שלו, כל עוד אינה מאמינה בו. הצעתי להקפיא את הליך הגירושין, כדי לאפשר תהליך של בניית אמון מחודש. **אמון, הוא בסיס חיי הנישואין ובלעדיו לא תיתכן זוגיות בריאה.** לכן במצבים מעין אלה, נדרשת סבלנות רבה לתהליך הריפוי, הן מבחינת אורך הזמן והן מבחינת העלויות והמורדות במערכת היחסים הרגשית. למדנו מהמקרה של יצחק ושרונה, עד כמה חשוב להכיר את היחס והרגשות ההדדיים, כדי לבנות זוגיות בריאה. בשבוע הבא, נתבונן בע"ה על גישות ורגשות נוספים בנושא הכספים.

רבים אך הנושא הכספי, בעיקר אצל צעירים, הוא שולי כביכול, שמא יפגע באהבתם (ואדרבה, הם ירגישו שחוסר התייחסות לכסף, מדגיש את עוצמת אהבתם). חשוב לברר את הגישה לכסף עוד לפני הנישואין, כמו כל נושא חשוב אחר וליצור התאמה והסכמה בעמדתם.

כסף בכלל, קשור עם רגשות. כאשר ישנן גישות מנוגדות ורגשות שונים בין בני הזוג, מתחילות הבעיות. אך זוגיות שיש בה הסכמה ביחס ובגישה, ויש ניגודים ברגשות הכלכליים כמו בכל נושא רגשי, תיתכן הבנה ותמיכה. לדוגמא, מי שמרגיש נינוח בנושא הכסף, תומך ברגשות הפחד של משנהו ועוזר בהתמודדות.

יש רגשות מסוגים שונים שנוצרים מהיחס לכסף והם רבים מספור. אתייחס למעט מזעיר, מתוך ניסיוני:

• **שקרים וחוסר אמון.** למשל, הסתרת הרכישות מבן הזוג, והמצאת סיפורים והצדקות לגבי הקנייה וגם הסתרת המחיר האמיתי של הקנייה. לקיחה או נתינת הלוואה לחברים מבלי ליידע את בן הזוג, פעולות כלכליות לא חוקיות, חשבון בנק פרטי ללא ידיעת בן הזוג...

יצחק ושרונה נשואים כעשר שנים. הם היו כבר על סף גירושין. לשרונה אין אמון ביצחק בנושא הכלכלי (וכנראה בנושאים נוספים). היא בטוחה שהוא מסתיר ממנה הכנסות נוספות מלבד התלוש הרשמי של מקום עבודתו. שרונה גדלה בתחושת חוסר כספי וחזונית ניצול כספי במקום עבודתה. ייתכן שהושפעה מכך ולכן כל הזמן בדקה את יצחק לוודא שאינו מסתיר ממנה. המעקב וחוסר

כסף, הוא אחד המוקדים למריבות ומתחים בין בני זוג. נושא זה עלול להרוס את הנישואין ועשוי גם להצמיח אותם. לכן חשוב להקדיש לנושא הכסף תשומת לב. זה נושא רחב מאוד ומשמעותי ואני אגע רק בהיבטים מתוך מה שהגיע אלי בפגישות עם בני זוג. המאמר בנושא זה, מזמין את הקוראים, להתבונן ולהעמיק מעבר למה שאכתוב כאן. הכסף הוא עניין חשוב בחיים. כל אדם כוסף לכסף, כדי שיהיה לו במה לחיות וליהנות. מפאת חשיבותו קיימות התמודדות בין בני הזוג, כאשר ההתמודדות נוצרת עקב הבדלים ביחס כלפי הכסף. **היחס לכסף הוא גם יחס לערכים חומריים ורוחניים, ואף משתמשים בו כאמצעי לחיים טובים.** במשנה באבות (ו, ט) נאמר: "בשעת פטירתו של האדם אין מלווין לו לאדם, לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד, שנאמר, משלי ו' כב' 'בהתהלךך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחק'. בהתהלךך- בעולם הזה. בשכבך- במוות. והקיצות- בעולם הבא."

היחס לכסף הוא בד"כ תולדה של דפוסי מחשבה וגישה, שנוצרה בין היתר מהשפעת המשפחה והסביבה שבה גדל האדם ומהבחירה שהוא בחר ביחסו לכסף. לדוגמא, יש מי שימשיך את התנהלות משפחתו, החיובית או השלילית, ויש מי שיבחר דרך שונה שמתאימה לו. כן יש מי שתהיה לו מוטיבציה ליצור גישה הפוכה מה שקורה בד"כ למי שסבל מחסור כלכלי ומצוקה ומחליט לעשות הכול, כדי ליצור ביטחון כלכלי לעצמו ולילדיו. זוגות לפני נישואין משתפים זה את זה בתחומים

*יועצת אישית זוגית ומדרכת כלות

לתגובות ולשאלות וכן להצעת נושאים
המעניינים אתכם -
esteravr@gmail.com
מאמרים נוספים בנושא זוגיות ניתן למצוא
באתר מכון מאיר >

זו אֶת שְׁנֵסֶקֶתִי אֶתָּן
לְמַחֲזוֹת מְעַנְגִים
שֶׁשָּׁכְנוּ אֶת אוֹרָם
גַּם עַל הַבָּשָׂר וְהַדָּגִים

זו אֶת שְׁאֶתָּן
יֵשׁ לִי הַכֹּל
וְכָל פְּרִדָּה מִמֶּנּוּ
הִיא צְנִיחָה אֶל הַחוֹל...

זו אֶת שְׁיָצֵאתָ זֶה עֵתָה
וְהוֹתַרְתָּ חָלָל בְּקֶרְבִי
זו אֶת שְׁחוֹתָם שֶׁל מַלְכוֹת
טְבַעְתָּ בְּלִבִּי

זו אֶת הַמִּזְרִימָה לְתוֹכִי
מְנוֹת שֶׁל חַיִּים
וּבְלִעְדֶּיךָ הִרִינִי כְּמִתְהַלֶּקֶת
בְּבֵית הַחַיִּים

מְלוּהַ מַלְכָּה

יפה ו.

חדש מערוץ מאיר:

כדי שתוכלו להמשיך ולהאזין
לדברי תורה ולהחכים,
מעכשיו ניתן להאזין לשיעורים
ללא חיבור לאינטרנט
בעלות שיחה רגילה

ללא קליטת WIFI?
נגמרה חבילת האינטרנט?

תורה מה תהא עליה???

התקשרו: 02-6475073

גאלה שלמה

חֲמֵשׁ שְׁמוֹת נִקְרָא בְּפִי חֲכָמֵינוּ גַם 'סֵפֶר הַגָּאֻלָּה',
כִּיּוֹן שֶׁהוּא עוֹסֵק בַּגָּאֻלָּה הָרְאשׁוֹנָה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
בִּיצִיאת מִצְרַיִם.

הַרְמֵב"ן מַסְבִּיר שֶׁכֵּאַשֶׁר נִבְּהָה הַמִּשְׁכָּן, בְּעֶצֶם הַשְׁלָמָה
הַגָּאֻלָּה. לָכֵן סֵפֶר שְׁמוֹת שֶׁהוּא סֵפֶר הַגָּאֻלָּה, מִסְתַּיֵּם
בְּבִנְיַן הַמִּשְׁכָּן.

גם הגאלה לה אנחנו זוכים בדרנו בחסדי ה' תשלם
רק כאשר יבנה בית המקדש. חזרנו לארצנו והקמנו
מדינה, אך אנחנו מחכים לבניו בית המקדש, ואז תהיה
זו גאלה שלמה. נקוו שנזכה לכך בקרוב!

מצאו את פרשיות ספר 'שמות' בתפוזרת. פרשה אחת חסרה, מהי?

[illegible]

שאלות בכרשה

1. מהו הנושא הראשון בפרשת 'ויקהל'?
2. מה הביאו הנשיאים לתרומת המשכן?
3. 'ויעבירו קול במחנה' - איזו הכרזה הכריזו במחנה ישראל?
4. לשם מה נצרכו 'קרסי זהב' במשכן?
5. מה עמד על האדנים?
6. מה היה אורכו של ארון הברית?
7. מה היה משקל הזהב שממנו נעשתה המנורה עם כליה?
8. לאיזה בגד עשו שפה מיוחדת כדי שלא יקרע?

חידת חדגא:

היום נקרא בתורה על יום המחר. למה הכוונה?

חידת פולקע:

כיצד ייצרו את חוטי הזהב למלאכת המשכן?

תמונות בכדשה

מצאו למה רומזות התמונות, מתוך פרשת השבוע

עוֹד לֹא הִגִּיעַ זְמַן הָאָרוֹן

מגילת דוד 89

הרב שלמה אבינר

הִיְתָה זוֹ הַחֲלָטָה טוֹבָה. הָאָרוֹן נִשְׁאָר שָׁם, עוֹבֵד-אֱלֹהִים
טָפֵל בּוֹ בְּנֵאֻמָּנוֹת וּבַחֲרִידַת קֶדֶשׁ, וְאִכָּן ד' בִּרְךָ אוֹתוֹ,
וְנִלְדוּ לוֹ יְלָדִים רַבִּים.^[3]

נִמְתֵּינׁ זְמַן מָה, וְאַזְ נִבְיֵא אֶת הָאָרוֹן אֵלֵינוּ בַּעֲזֶרֶת ד'.

אֲחֵרֵי הָאָרֶץ הִקְשָׁה עִם פֶּרֶץ עֶזְרָה, הִתְמַלְּאֲתִי יִרְאָה
בְּפָנָי אֲרוֹן ד', וַחֲשַׁבְתִּי שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת נִזְהָר
בְּקִדְשׁוֹתָיו, וְלֹכֵן לֹא אוֹכַל לְהִבְיֵא אוֹתוֹ אֵלַי^[1]. כִּי מִי אֲנִי
וְמִה אֲנִי הַדֵּל.

לְכֵן הִחֲלַטְתִּי לֹא לְהִבִּיֵּא אֶת הָאָרֶץ לְעִיר דָּוִד, אֲלֵא
לְשִׁנוֹת כַּחַם וּלְהִבִּיאוֹ לְבֵיתוֹ שֶׁל עֹזִיָּד-אָדָם הַגִּתִּי, שֶׁהוּא
לִי מִן הַשּׁוֹעֲרִים.^[2]

1. שמואל ב' ו ט מצוד"ד.
2. שם י רש"י.
3. שם יא רש"י.

להתלמד אנו צריכים איך לסגל לנו את אותו הרוח הגדול של החירות, אשר זרח עלינו אמנם בתקופות המאירות שלנו, ואשר יצא כברק נוצץ בהופעתה של הגאולה הראשונה, גאולת מצרים, אשר נגלה עלינו מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא בכבודו הגדול וקרבתו לעבודתו, היא חירותנו הגמורה, והרים אותנו משפלותה של העבדות הנכריה אשר שוא היא עבודתה. עולת ראייה ב, רמה

הרב שלמה אבינר

הלכות ערב פסח שחל בשבת

ת: כן, ואפילו מי שנוהג כל השנים לא לאכול מצה החל מראש חודש, מותר לו בשנה זו. ואינו צריך התרת נדרים, כיוון שזה מעשה יוצא דופן לשם מצווה. ולא עוד אלא שמנהג זה נקבע רק להחמיר ולא לבטל מצוות אכילת לחם בסעודת שבת, או כניסה לסכנת פירורי לחם.

ש: בסעודת שבת בבוקר, איך לנהוג כדי לצאת ידי חובת אכילת לחם?

ת: יש שלושה פתרונות: א. לאכול לחם משנה חמץ, בחוץ. ב. להשתמש בהיתר שניתן לבתי מלון וכמה מקומות ציבוריים לאכול מצה. ג. לאכול מצה מטוגנת טיגון עמוק בשמן.

ש: כשמחלקים סעודת הבוקר לשתיים, כמה זמן יש לחכות ביניהן?

ת: יש הרבה דעות על זמן השהות. ואם הזמן דחוק יוכל ליטול ידיו מיד אחר ברהמ"ז.

ש: מה לעשות אם אין שהות להפסיק?

ת: לא יחלק סעודתו לשתיים אלא יקיים סעודה שלישית בבשר ודגים או בפירות, ויותר טוב בבשר ודגים מבפירות. וגם אפשר לאכול מצה מטוגנת.

ש: בשבת, האם מצה רגילה היא מוקצה?

ת: לא. כי ראוייה לקטנים, אבל מצת מצווה אסורה.

ש: מתי מותר לעשות את כל ההכנות הנחוצות לצורך ליל הסדר?

ת: יש להכין מערב שבת או במוצ"ש ליל יו"ט, אבל לא יכינו בשבת. ורצוי שיכין כל מה שבאפשרותו מערב שבת ולא במוצ"ש ליל יו"ט כדי שיוכל להסב לשולחן הסדר בלי עיכוב.

ש: מותר לישון אחרי הצהריים כדי שיוכלו להיות ערים בליל החג ולעסוק בסיפור יצ"מ?

ת: כן, אבל לא יאמרו בפה בפירוש שהולכים לישון לשם כך.

(סיכום מפירושו של הרב על קצשו"ע סי' קטו על ידי הרב מרדכי ציון)

ש: ערב פסח שחל בשבת, מתי מוכרים את החמץ?

ת: נהגו למכור את החמץ ביום שיש קודם שעה חמישית ככל שנה.

ש: עד מתי אפשר להכשיר כלים?

ת: עד יום ו' בבוקר. וכן את הסילוק של כלי החמץ.

ש: מותר לאכול מצה ביום ו' בצהריים?

ת: מותר לאכול מצה ואין להחמיר בזה. אבל מי שנוהג לא לאכול מצה החל מראש חודש ניסן, לא יאכל מצה בסעודה זו.

ש: מותר לבשל לשבת בכלי חמץ?

ת: מנהג ישראל שמדקדקים שאין מבשלים לערב פסח שחל בשבת בכלי חמץ כלל אלא בכלי פסח תבשילים כשרים לפסח, וטוב לנהוג כן. ואפילו אם יש לו כלי בשול שבעתו לזורקם אחר השימוש.

ש: מה עושים עם חמץ שנשאר?

ת: נהוג היום בכל תפוצות ישראל שהחמץ שנשאר לאחר סעודת שבת בבוקר חותכים לחתיכות ומשליכים אותו לבית הכסא.

ש: בשבת, באלו כלים יש לאכול?

ת: אלו שאוכלים מאכלי שבת בצלחות חד פעמיות יחד עם פת, ונשארו בצלחות פירורים, יש שתי עצות איך לבער חמץ זה. א. יניחם בתוך שקית אשפה וישפוך לתוכה חומר פוגם כאקונומיקה או מי אמה וינער היטב ואח"כ ישליכם לאשפה. ב. אם גר במקום שיש עירוב יציאם מהבית וישליכם במקום הפקר כמגרש ריק או במדרון הר וכדו'.

ש: בשבת, אחרי סעודת בוקר, האם יש לבדוק חמץ שוב?

ת: ינער בגדיו שלבוש בהם, יבדוק כיסי הבגדים וכן המכפלת שבמכנסיו, וינער המגבות. ואח"כ ירחוץ ידיו וישטוף את פיו היטב כדי להסיר את החמץ הדבוק בחניכיים ובפה.

ש: מותר לאכול מצה בשבת?

ת: אין לאכול מצה. אבל מותר לאכול מאכל מבושל עשוי מקמח מצה כגון כופתאות קניידלך. אבל אם הוא אפוי מקמח מצה כגון עוגה, אין לאכול. עוגת קמח תפוחי אדמה וכדומה שצירפו לה מעט מן המעט קמח מצות, מותרת.

ש: בשבת, שלא ניתן לאכול חמץ בבתים עם ילדים ובבתי מלון וכדומה, מותר לאכול מצה עשירה?

ת: לספרדים מותר לאכול מצה עשירה עד סוף שעה עשירית, כלומר שלוש שעות לפני הלילה, ולאשכנזים אסור מזמן איסור חמץ. אבל אם המצה העשירה נאפתה כמו מצה רגילה בפחות מ-18 דקות מותרת, וברכתה המוציא בסעודת שבת.

ש: בסעודת ליל שבת, אפשר לאכול מצה?

שליחתי הציבור

טלכם

מבית מקור ראשון

רוצים להגיע למאות אלפי בתי אב בציבור הדתי? איתנו אתם יכולים!

- הפצה שבועית של עלוני פרשת השבוע ופרסום בכל בתי הכנסת ברחבי הארץ
- הדבקת מודעות בבתי הכנסת וברכוזים דתיים
- דיוור ישיר בכל רחבי הארץ

לרשתנו מאגר ממושב של כל בתי הכנסת בידי רשימת נכאים להפצה ממוקדת לפי קהל היעד

הפקות מיוחדות: קדם דפוס ודפוס עיצוב, קדם דפוס מוצרים בניילון איסוף הזמנה, הידוק בסיכות הכנסת אינטרטיים לעלוני

לפרטים: 052-8908518 יוסי 60528908518@gmail.com

ניתן להשיג את הספר בחנויות 'דברי שיר'.

הקב"ה מדבר איתנו באמצעות החיים. ואנחנו עונים לו על ידי הבחירות שלנו, המעשים וההחלטות. זו היא השפה של הדו-שיח בינינו, לא מילים. כמו כל שפה אחרת - צריך ללמוד אותה. התורה מדריכה אותנו כיצד לפענח את כתב הסתרים הזה, לדעת להבין את אומר החיים. לדעת להקשיב.

על ידי קריאת הספר הזה ניתן להתעורר ולנסות להבין "מה ה' אלקיך שואל מעמך", ועל ידי כך לקרש את מעשינו ודרכינו... (הרב שמואל אליהו שליט"א)

הספר הזה יכול להיות מוגש לשולחן השבת, בתור מנה עיקרית להזין את הנשמה היתרה. (הסופר צבי פישמן)

הרב ראובן פיירמן משמש כרבה של בית הכנסת 'ישמח משה' בשכונת 'משכנת שאננים' בירושלים. מלמד זה עשרים שנה בשיבות וכוללים שונים ביניהם הישיבה הגבוהה במצפה יריחו. ישיבת כוכב יעקב, מכון מאיר ועוד.